

**Tudásszervező rendszerek építése
gyűjteménykezelő rendszerek
adatbázisaiból**

**Simon András
Qulto – Monguz Kft.**

- Tudásszervező rendszer:
- *Knowledge Organization System (KOS)* /
- Szakértői rendszer: *Expert System*
- Egy dimenziós - Több dimenziós

- Ontológiák
- Szemantikus hálózatok
- Tezauruszok
- Osztályozási rendszerek

- Könyvtári és múzeumi gépi katalógusok –
- Szabványok elterjedése, integráció egyre magasabb foka.
- Évtizedek óta épül.
- A nyilvánosság visszajelzéseit fogadja.
- A legjobb szakemberek készítik.
- Az újrahasznosítás miatt folyamatos az adattisztítás.
- Szoros kapcsolat a valósággal, a tárgyakkal, dokumentumokkal.

- Bibliográfiai rekordok
- Leltári tételek leíró metaadatai
- Levéltári egységek
- Objektumok (régészeti, földrajzi, építészeti)
- Épületek
- Analitikák tágabb értelemben
- Megfeleltetés a műveknek

- Kép
- Borítókép
- Tárgyfotó
- Illusztráció
- Eredeti forrásértékű fotó
- Adattári fotó
- Rendezvényen készült felvétel
- Digitalizált eredeti metaadat hordozó

- **Teljes szöveg**
- Tárgyleírás
- Digitalizált kiadvány
- Digitálisan született kiadvány
- Szürke irodalom

- **Audiovizuális anyag**
- Bontás, tagolás, szolgáltatás, tárolás kérdései.
- Mérete szétfeszíti a gépi katalógus kereteit.

- Könyvtári katalógus tétel – több példány
- Múzeumi leltári tétel – egy leírás egy adminisztratív egység
- Levéltári állományadat
- Digitálisan született dokumentum
- Intézmény területén kívüli objektum

- Nyelvek
- Írásmódok
- Országok
- Színházi szerepek
- Technikai – műszaki adatok
- Dokumentum típusok

- Alapegység megállapítása, testületi névnél nem egyértelmű /szervezetek névváltoztatásai, átalakulásai.
- Besorolási név: hivatalos név – művésznév
Rejtő Jenő - P. Howard
Grósz Dezső - Garas Dezső
- Személyek köre /világháborús veszteséglisták, helytörténeti gyűjtemények, családfák – teljes emberiség .

- Időben változik, közigazgatási és politikai változások miatt.
- Politikailag kényes, nemcsak Közép-Európában.
- Nyelvi és transzliterált változatok.
- Alapegység bizonytalan, akár minden négyzetméter lehetne.
- Településrészek, utcák, épületek, geológiai alakzatok esete.
- Tárgyon, könyvön szereplő latin, vagy régies írásmódú nevek kezelése.
- Geográfiai és közigazgatási egységek fedik egymást.
- Fa struktúrába nem rendezhető hierarchia.

- A tudományos kutatások során állandóan változik.
- Sok az eltérés, és nincs karbantartó nemzetközi hatóság.
- A Linné féle nevezéktan informatikai gondot okoz, mert a név egyben rendszerben is elhelyez, és tartalmazza a meghatározót és a meghatározás évét.
- Rovarból aránytalanul sok van, ez a megjelenítést nehezíti.
- Nincs mindig magyar név.
- Alapegység bontható (alfaj, változat, fajta).

- Eltérő területeken más értelmet nyer- *Anjou kor.*
- Határai közmegegyezésen alapulnak és az utókor felfogásában változnak - *középkor.*
- Néha nehezen feleltethetők meg naptári évnek- *Sturm und Drang.*
- Hierarchia van, de nem egyértelmű fa struktúra.
- Nehezen lefordítható:
- *Longobard – Lombard*
- *Reformkor - Risorgimento*

Rendszerben nehezen elhelyezhető egységek

Prinzess Eitel Friedrich / Dar Pomorza
1906 Hamburg / 1930 Gdynia (Gdingen)

Leltári tétel
Lelőhely
Testület
Földrajzi név
Objektum
Cím egyedi név

Köszönöm a figyelmet!

Simon András

Qulto – Monguz Kft.
asimon@monguz.hu

- Természetes személyek
- Jogi személyek
- Sorozatok
- Biológiai és geológiai rendszertani egységek
- Földrajzi nevek
- Technikák, stílusok, kultúrák
- Történeti korok
- Anyagok és megnevezések
- Művek